

Motion till riksdagen 2010/11:So341

av **Jessica Rosencrantz (M)**

Psyk- och missbruksvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över psyk- och missbruksvården.

Motivering

Den svenska psykvården har under många år fått utstå kritik för sin otillräcklighet. Ett av många problem som kräver särskild uppmärksamhet är behandlingen av de personer som både lider av psykisk sjukdom och som har en missbruksproblematik. Många av dessa utsatta individer rapporterar om flertalet kraftiga brister i systemet som dels gör att de faller mellan stolarna, dels att de får vänta alldeles för länge på behandling. Det behövs en genomgripande översyn av vården av de personer som lider av denna sammansatta problembild med fokus på bland annat tre nedanstående problembeskrivningar.

Det finns en vida spridd uppfattning inom vården att psykiska problem inte ska behandlas förrän personen i fråga har varit fri från missbruk, ofta så länge som i sex månader. En anledning som brukas anges är att man inte annars säkert är mottaglig för behandlingen. Problemet är att en person med både psykiska problem och missbruksproblem behöver parallell hjälp för att kunna ta sig ur sin situation. Det är onekligen mycket svårt att ta sig ur ett missbruk om man lider av en allvarlig psykisk sjukdom, men samtidigt får man inte hjälp för sin psykiska åkomma förrän man är fri från missbruket. Det blir ett moment 22 som gör att patienten står hjälplös och utan verkningsfull vård. Det är inte rimligt att det är så vattentäta skott mellan psyk- respektive missbruksvården. Det måste gå att bygga broar och hitta former som gör att dessa desperata människor får hjälp.

En andra problematik som utsatta personer själva vittnar om är den långa utredningstiden hos kommunen som krävs innan man kan få hjälp till behand-

Fel! Okänt namn på

ling av sitt missbruk. Noggrannhet är viktigt för att försäkra sig om att man hjälper rätt personer på rätt sätt, men granskningen kan också vara kontraproduktiv om den tar för lång tid. Många missbrukande personer vittnar om att motivationen till att söka hjälp är en färskvara och att det gäller att få hjälp mer eller mindre omedelbart om inte den motivationen ska försvinna och man är tillbaka i missbruket. Enskilda fall berättar om personer som betalat stora summor pengar ur egen ficka för en plats på ett behandlingshem för att de inte vågade vänta på kommunen. De allra flesta människor har dock inte råd med den utvägen och det ska inte heller behöva vara så.

Ett tredje problem som lyfts fram och som också berör kommunala processer är att många missbrukande personer ofta flyttar och vissa har knappt en folkbokföringsadress. Dessa personer slussas mellan kommuner och i varje fall krävs att journaler och information utbyts mellan kommunerna; ett utbyte som skulle kunna fungera betydligt smidigare än idag. Det krävs att dessa processer är effektiva om man ska kunna förmedla hjälp från dag ett.

Att inte hjälpa dessa utsatta människor i tid orsakar framför allt ett stort mänskligt lidande, men det innebär också kraftiga merkostnader för samhället. Alternativet är många gånger akutvård som är väldigt dyrt för samhället men konsekvenserna av otillräcklig hjälp är också andra samhällsproblem i form av kriminalitet och osäkerhet för andra människor. Ovanstående problematik med dels de vattentäta skotten mellan psykisk vård och missbruksvård, dels problematiken med de långa utredningstiderna hos kommunen och det omständliga journal- och informationsutbytet är några exempel som visar på behovet av att se över den psykiska vården och missbruksvården. Ett särskilt fokus bör inriktas på de personer som uppvisar den komplexa och sammansatta problembilden av att lida av både psykisk sjukdom och en missbruksproblematik.

Stockholm den 21 oktober 2010

Jessica Rosencrantz (M)